

पातारासी गाउँपालिकाका अध्यक्ष श्री पूर्णसिंग बोहोरा ज्यूबाट मिति २०८१ असार १० गते १३ औं गाउँसभामा प्रस्तुत बार्षिक निति तथा कार्यक्रम

यस सभाका सम्मानित सदस्य ज्यूहरु ।

नेपालको संविधान २०७२, आर्थिक कार्यविधि ऐन नियमावली, अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ समेतका ऐन नियम बमोजिम दिगो विकास लक्ष्य प्राप्तिसमा सहयोग पुग्ने अपेक्षका साथ लैंगिक उत्तरदायी, गरिवि न्युनिकरण उन्मुख र जलवायु परिवर्तन मुखि मध्यमकालिन खर्च संरचना समेतलाई मध्यनजर गरी चालु आ.व. २०८१/०८२को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम यस गरिमामय सभामा पेश गर्दछुं ।

यो गरिमामय सभामा वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउँदा गौरवान्वीत भएको महशुस गरेको छु ।

१. देशमा लोकतान्त्रिक गणतन्त्र प्राप्तिका लागि भएको विभिन्न जनआन्दोलनमा आफ्नो जीवन बलिदान गर्नुहुने नेपालको पहिलो सहीद लखन थापा लगायत, यस प्रदेशको स्थापनार्थ भएको संघर्षमा आफ्नो जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने बीर शहीद हरि बहादुर कुँवर लगायत सम्पूर्ण ज्ञात-अज्ञात शहीदहरु प्रति हार्दिक श्रद्धान्जली अर्पण गर्न चाहान्छु ।
२. राजनीतिक, आर्थिक, सांस्कृतिक र सामाजिक परिवर्तनमा नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्नु हुने सबै अग्रजहरु प्रति हार्दिक आभार सहित सम्मान प्रकट गर्न चाहान्छु ।
३. श्रद्धेय अग्रजहरु, विद्वान् वर्ग, न्याय प्रेमी जनसमुदायले आ-आफ्नो ठाउँबाट योगदान नगरेको भए आजहामी हाम्रो पातारासी गाउँपालिकामा यस हैसियतमा उपस्थित हुन सक्ने थिएनौं । तसर्थ उहाँहरु प्रति हार्दिक नमन गर्दछु ।
४. हामीले पातारासी गाउँपालिकाको समृद्धि र पातारासी गाउँपालिका बासीको हितको लागि सहमति र सहकार्यको माध्यमबाट एकाकार हुने संस्कृतिको अभ्यास लाई निरन्तरता दिइनेछ । विगतका त्याग, बलिदान र असल अनुभवबाट मार्ग निर्देशित हुँदै पातारासी गाउँपालिकाको समृद्धिको मार्गचित्रको रूपमा स्वाभिमानी पातारासीबासी सामु यो नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गरीरहँदा यस गाउँपालिकालाई सु-संस्कृत र समृद्ध गाउँपालिकाको रूपमा रूपान्तरण गर्ने दायित्व बोध भइरहेको छ ।

५. "कृषि, जडिबुटी र पर्यटन , पातारासीको पहिचान ! – महामारी, भोकमरी र बेरोजगारी हटाउने हाम्रो अभियान !!" भन्ने नाराको समिक्षा गर्दै "शिक्षा, स्वास्थ्य, विद्युत, सञ्चार र रोजगार, हाम्रो सरोकार ! – कृषि, जडिबुटी र पर्यटन समृद्ध पालिका निर्माणको मुल आधार !!"को नारा अघि सार्दै पातारासी गाउँपालिकाको श्रमशील जनशक्तिलाई व्यवसाय मुखि उत्पादनमा लगाउन र सामाजिक रूपान्तरण सहित समृद्ध पातारासी निर्माण हाम्रो प्रमुख लक्ष्य रहेको कुरामा फेरी पनि जोड दिन चाहान्छु ।
६. हामी संघीय गणतान्त्रिक लोकतन्त्रमा आधारित प्रणालीको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि "समृद्ध नेपाल , सुखी नेपाली " को राष्ट्रिय नारालाई आत्मसाथ गर्दै समृद्ध पातारासी, सुखी पातारासीबासी को दिर्घकालीन उद्देश्य अनुरूप समतामूलक समाज निर्माण गर्दै अघि बढिरहेको कुरा स्मरण गराउँदछु ।

- अब म पातारासी गाउँपालिकाको विद्यमान अवस्थालाई बुँदागत रूपमा प्रस्तुत गर्दछु ।
- ☞ विकास र समृद्धिको अपार सम्भावना बोकेको साविकको चारवटा गा .वि.स. लाई समायोजन गरी हाल ७ वटा वडा सहितको प्रशासनिक विभाजन भएको गाउँपालिका आर्थिक , सांस्कृतिक , पर्यटकीय, पर्यावरणीय र भौगोलिक विविधताका साथै जल , जंगल तथा जडीबुटीको सम्भावित उत्पादन क्षमता को दृष्टिले उच्च सम्भावना युक्त स्थानमा रहेको छ ।
 - ☞ मुलुकको करिब २१ प्रतिशत भुभाग ओगटेको सबैभन्दा ठूलो कर्णाली प्रदेशको ८१६ वर्ग कि. मि. क्षेत्रफल रहेको पातारासी गाउँपालिका पछिल्लो जनगणना वर्ष २०७८ अनुसार १६८२४ जनसंख्या रहेकोछ ।
 - ☞ साक्षरताको हिसाबले कर्णाली प्रदेश निकै पछाडी परेकोमा पातारासी गाउँपालिकाको औसत साक्षरता दर ७१ दशमलव ७६ प्रतिशत अत्यन्त न्यून रहेको छ ।
 - ☞ हाम्रो पालिका भाषा संस्कृति र रहन सहनमा पृथक पहिचान बोकेको पालिका हो ।
 - ☞ विद्युत उत्पादनको हिसाबले आत्मनिर्भर मात्र होइन निर्यात को अवस्था सम्मपुगेका छौं ।

सम्मानित सभाका सदस्य ज्यूहरु

अब म यस सम्मानित सभा समक्ष स्थानीय तहलाई प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन र व्यवस्थापन गर्न स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ ले निर्देशित गरे बमोजिम पातारासी गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २० ८१/०८२ को नीति तथा कार्यक्रम पेश गरेको छुँ ।

आर्थिक तथा पूर्वाधार क्षेत्रको स्रोत परिचालन सम्बन्धीनिति :

१. गाउँपालिका क्षेत्रमा करको दायरालाई फराकिलो पार्न यस क्षेत्रमा पाइने वन पैदावर , जडिबुटी, ढुङ्गा , गिट्टी , बालुवाको प्रयोगलाई करको दायरामा ल्याउन प्रारम्भिक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन IEE/EIEको प्रतिवेदन बमोजिम नियमानुसार ठेक्का प्रकृया अघी बढाईनेछ ।
२. गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका विभिन्न खानी तथा खनिज पदार्थहरुको अध्ययन अनुसन्धान पहिचान र अन्वेषणका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाईनेछ ।
३. आन्तरिक स्रोत वृद्धिका लागि करको दर र क्षेत्रमा पुनरावलोकन गरिनेछ ।
४. उज्यालो पातारासी अभियानलाई सार्थक तुल्याउन जल विद्युत उत्पादनमा विशेष जोड दिइने छ र उक्त कार्यमा संघीय सरकार , कर्णाली प्रदेश सरकारमा पहल गर्ने र गाउँपालिका मार्फत सहकारीहरुको परिचालन गरी शेयर , अनुदान दिने नीतिलाई निरन्तरता दिइने छ ।
५. गाउँपालिका क्षेत्रभित्र पूर्वाधार निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

कृषि तथा सहकारी सम्बन्धी:

- ✘ कृषि उत्पादन , भण्डारण (सङ्कलन केन्द्र)र बजारीकरणमा कृषक समूह तथा सहकारीहरुलाई परिचालित गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिने नीति लिइनेछ ।
- ✘ विदेश तथा स्वदेश बाट फर्कीएका युवाहरुलाई कृषिमा आधारित रोजगारी सिर्जना गर्ने कार्यक्रम तर्जुमा गरिने छ ।
- ✘ युवाहरुलाई व्यवसायिक कृषिमा आवद्ध गराउने नीति लिइने छ ।
- ✘ संघ तथा प्रदेश सरकारसँग समन्वय गरी लागत साझेदारीमा सञ्चालन हुने आत्मनिर्भरताको लागि कृषि उत्पादन कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।

- ✘ सार्वजनिक, नीजि र सहकारी क्षेत्रको भूमिका र साझेदारीलाई थप प्रभावकारी बनाइने छ ।
- ✘ भू उपयोग योजना कार्यान्वयनमा ल्याई वैज्ञानिक भू व्यवस्थापनमा जोड दिई कृषिमा आधारित रोजगारीको अवसर सिर्जना गरिनेछ ।
- ✘ जलवायु तथा खाद्य संकटासन्न बासिन्दाहरूलाई जिविकोपार्जन सुधार तथा अनुकूलन क्षमता विकास कार्यक्रम विभिन्न सरकारको समन्वयमा सञ्चालन गरिनेछ ।
- ✘ रैथाने बाली तथा जैविक खेतीको संरक्षण गरिनेछ ।
- ✘ नेपाल सरकारले युवा लक्षित स्वरोजगार कार्यक्रम अनुसार रोजगारी सिर्जना गर्न सिमी , स्याउ, तरकारी र आलु लाई व्यवसायीकरण गर्न पकेट क्षेत्र विस्तार गरिनेछ
- ✘ जैविक मल, जैविक विषाधिको उत्पादन तथा प्रयोगमा ल्याउन विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- ✘ सरकारी वा निजि बाँझो जग्गा प्रयोगमा ल्याउन विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
- ✘ स्याउको गुणस्तरवृद्धि गर्न प्याकेजिड तथा ग्रेडिडमा जोड दिइनेछ ।
- ✘ चिनो कागुनो जस्ता लोपोन्मुख भइरहेको तथा रैथाने बाली संरक्षण, सम्बर्द्धन तथा प्रवर्द्धन कार्यमा जोड दिने , यसको लागि संस्थागत स्तरमा सामुदायिक बिउ बैंक (Community Seed Bank) स्थापना गरिनेछ ।
- ✘ विश्वकै सर्वाधिक उच्च स्थानमा धान फल्ने छुम ज्युलोको प्रवर्द्धनको लागि पातारासीको पहिचान, काली मासी धान भन्ने नारालाई मुलमन्त्रको रूपमा लिइ धान खेति प्रवर्द्धनको व्यवस्था मिलाईने छ र गुरुयोजना अनुसारको कार्य सम्पन्न गर्न पहल गरिनेछ ।
- ✘ उच्चमूल्यकृषिवस्तुबजारीकरण तथा सुपथ मूल्य सहकारी पसल सञ्चालनका लागि सहकारीमा आधारितविक्री वितरण प्रणाली (Co-operative Marketing System) लागु गरिनेछ ।
- ✘ जलवायुपरिवर्तनबाट कृषिक्षेत्रमा प्रभावसम्बन्धी अध्ययन तथा अनुसन्धानमा जोड दिइनेछ ।
- ✘ स्याउ प्रशोधन तथा बजारीकरणको लागि स्याउ सेलार ड्रायर कार्टुन र ढुवानी अनुदान र वितरणमा सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थासँग समन्वय गरिनेछ ।
- ✘ गाउँपालिकाले स्थानीय उद्योग तथा उद्यमीसँग सम्बन्धित संस्थाहरूसँग सहकार्य गरि वडाहरूको पहिचानको रूपमा एक गाउँ एक वस्तु उत्पादन पकेट क्षेत्रलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ✘ गाउँपालिका को भू-उपयोग नीति (Land Use Plan) लाई आत्मसाथ गर्दै जग्गा बर्गिकरण गरी कार्यान्वयन गरिने छ ।

- ✘ आधुनिक कृषि निति व्यवसायिक फलफुल तरकारी र कालिमार्सि धानको क्षेत्रलाई वढावा दिइने छ ।
- ✘ गाउँपालिका स्तरमा एक घर एक बगैँचा अवधारणा लागु गरी १ देखि ७ वडामा कोल्ड संटोरु निर्माणको ब्यवस्था मिलाइनेछ ।
- ✘ बेमौसमी हिउँदे तरकारी खेती एकल तथा समुहगत रूपमा उत्पादन गर्न प्रोत्साहन तथा बजार ब्यवस्थापन गरिनेछ ।
- ✘ गरीबी निवारणका लागि लघुउद्यम विकास कार्यक्रम मार्फत उद्यमीहरु सिर्जना गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ✘ अर्गानिक खेतीलाई प्रबर्द्धन गर्नका लागि कमपोष्ट तथा गड्यौले मल उत्पादनका लागि प्रोत्साहन गर्ने निति ल्याइनेछ ।
- ✘ जडिबुटी पकेट खेति संचालन गरिने ।
- ✘ धान पकेट संचालन गरी उत्पादन गर्ने कृषकहरुलाई प्रोत्साहनका लागि बिशेष खालको पुरुस्कार उपलब्द गराइनेछ ।
- ✘ कृषि बिकाशको लागि आवश्यक जनशक्तिकोव्यबस्थापन गरिनेछ ।
- ✘ ओखर खेती बिस्तारको लागि प्रोत्साहन गरिनेछ ।

पशुपन्छी विकास सम्बन्धी निति :

- ✘ एक घर एक जर्सी गाईको अवधारणालाई कार्यान्वयनमा ल्याइने छ ।
- ✘ घुम्ती सेवा मार्फत मौसमी कृतिम गर्भाधानको पहुँच बृद्धि गर्दै सर्व शुलव बनाइने छ ।
- ✘ आधुनिक व्यावसायिक भेडा, बाख्रा पालनसाझेदारी कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ✘ पशुपंक्षीहरुको व्यावसायिक पालनमा जोड दिई दुध तथा मासुमा आत्मनिर्भर बनाउनलाई जोड दिइने छ ।
- ✘ बेरोजगार युवा लक्षित व्यवसायिक पशुपालनमा अनुदान मुखी कार्यक्रमलाई जोड दिईनेछ ।
- ✘ पशु जन्य उत्पादनमा आधारित घरेलु उद्योगको लागि आवश्यक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- ✘ कृत्रिम गर्भाधान गराउने किसानको उन्नत जातको पशुलाई विमागर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ✘ पशुपन्छी ब्यावसायिक पालनका आधारमा पालिका स्तरमा पशु सेवा शाखाको स्थापना गरिनेछ ।

✘ पातारासी गाउँपालिका अन्तर्गत रहेका भेडा पालन कृषकहरूलाई प्रोत्साहनका लागि गोठालो भताको ब्यबस्था गराइनेछ ।

पर्यटन विकास सम्बन्धी निति

- ✘ पर्यटन गुरुयोजना कार्यान्वयनमा ल्याउन यस गाउँपालिकाभित्रका धार्मिक एवं पर्यटकीय क्षेत्रको पहिचान गरी पर्यटन प्रबर्द्धन गरिनेछ ।
- ✘ ताल तलैया, देवस्थल, ऋणमोक्ष माई, पटमारा चुली, पेरे सुन्दर झरना, गोठेला झरना, घारिखोलाधार्मिक स्थल र पातारासी हिमाल पर्यटकीय गन्तव्यको रूपमा विकास गर्न आवश्यक कार्यक्रम तय गरिनेछ ।
- ✘ पर्यटन पूर्वाधार विकास कार्यलाई अघि बढाउनका लागि सूचना केन्द्र, भ्युप्वाइन्ट, Rafting, पर्यटन पद मार्ग, तालतलैया संरक्षण कार्यलाई अघि बढाइनेछ । ताल सूचिकरणको लागि पहल गरिनेछ ।
- ✘ प्रत्येक वडामा सम्भावना भएका गाउँमा केन्द्र रहने गरी पर्यटन प्रबर्द्धनका लागि होमस्टेको स्थापना गरि संचालन र प्रभावकारी व्यवस्थापन गर्नउत्प्रेरित गरिनेछ ।
- ✘ पातारासी हिमालको पर्वतारोहण (Root Permit) का लागि संघीय सरकारबाट स्विकृति ल्याई पर्वतारोहण कार्य सुरु गर्न पहल गरिनेछ ।
- ✘ पातारासी गाउँपालिकामा रहेका धार्मिक सांस्कृतिक एवं पर्यटकीय क्षेत्र हाइअल्टीच्युट ट्रेनिङ्ग सेन्टर, छुमज्युलो, खाली, नदै, शंकर झरना, धौलिदह, बालिगाडदेवस्थल लगायतका स्थलहरूको तस्वीर समेटेर पुस्तक तथा डकुमेन्ट्री तयारगरी प्रचार प्रसारमा जोड दिइनेछ ।
- ✘ स्थानीय तहको पर्यटन प्रबर्द्धन सम्बन्धी टेलिभिजन कमर्सियल विज्ञापन T.V./A.P.S निर्माण गरिनेछ ।
- ✘ गाउँपालिकामा सञ्चालनमा रहेका विभिन्न कृषि फर्म पशुपालन र एग्रो रिसोर्टहरू जस्ता आर्थिक गतिविधिलाइ पर्यटकीय गतिविधिसँग आवद्ध गरी आयआर्जन बृद्धी गरिनेछ ।
- ✘ पालिका स्तरीय गान अर्थात स्थानीय तहको आफ्नो आधिकारिक स्थानीय तहको सांस्कृतिक सभ्यता झल्काउने अफिसियल गान तथा भिडियो निर्माण गरिनेछ ।
- ✘ पर्यटनहरूको आकर्षण बढि भएको तथा पुर्बाधार बिकाश र सेवा सुबिधाको पर्याप्तता देखिएका पर्यटक केन्द्रित क्षेत्रहरूलाई पर्यटन केन्द्र (Tourism Hub) को रूपमा विकास गरिनेछ ।
- ✘ पातारासी गाउँ पालिका भित्रका सम्पूर्ण पर्यटकीय क्षेत्रहरूको GIS (Geographic information system) GES (Geography Enviroment and Sustainability) and GPS(Global positioning System) सहितको Route Map तयार गरिनेछ

- ✘ पातारासी गाउँपालिका भित्रका सम्पूर्ण पर्यटकीय क्षेत्रहरू हेर्न सकिने अनलाईन न र अफलाइन दुवै किसिमको चल्ने पातारासी याप्स तयार गरिनेछ ।
- ✘ पातारासी पर्यटन विकास बोर्डको छुट्टै वेब साईट निर्माण गरिनेछ ।
- ✘ परामर्सदाताले पातारासी गाउँपालिका भित्रका सम्पूर्ण पर्यटकीय क्षेत्रहरूको short videos and high resolution photos उपलब्ध गराउनु पर्ने छ ।
- ✘ खाद् सुरक्षाआत्मनिर्भर सत्कारमा होटल व्यवसाय तथा आत्मनिर्भर सत्कार व्यवसायमा इच्छुक पर्यटन क्षेत्रमा कम गर्ने १८-३० बर्षका युवाहरूलाई विशेष गर्यता दिइनेछ ।

बन वातावरण संरक्षण सम्बन्धी नीति:

- ✘ हरियो बन नेपालको धन भन्ने नारालाई आत्मसाथ गर्दै एक नागरिक एक रुख रोप्ने कार्यक्रम सञ्चालन गरि बन क्षेत्रको संरक्षण गरिनेछ ।
- ✘ पहिरो तथा भूक्षय रोकथामका लागि वृक्षा रोपन क्षेत्रको पहिचान गरी वृक्षा रोपनमा जोड दिइनेछ ।
- ✘ वातावरण तथा जलवायु मैत्री पूर्वाधार विकासमा जोड दिइने छ , बन क्षेत्रको वैज्ञानिक एवं दिगो व्यवस्थापन गरि आर्थिक रूपले महत्वपूर्ण बनस्पति तथा जडिबुटीको प्रशोधन उद्योग स्थापना भएको हुँदा सञ्चालनमा ल्याउन पहल गरिने छ ।
- ✘ जडिबुटीकोव्यवसायिकखेतीकोसम्भाव्यताअध्ययनगरीसोहीअनुरूपका कार्यक्रम तथा योजनाहरू सञ्चालन गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ ।
- ✘ दिगो विकासका लागि बन क्षेत्रको अधिकतम संरक्षणमा जोड दिइनेछ ।
- ✘ जैविक विविधता ,जैविक श्रोतको संरक्षण लगायत वातावरणीय सेवाबाट प्राप्त हुने लाभको न्यायोचित वितरण सुनिश्चित गरिनेछ ।
- ✘ जल तथा भूमिको संरक्षणका साथै भूमिको उत्पादकत्व वृद्धि गरी कृषि उत्पादन बढाउन सहयोग पुर्याउन जलाधार क्षेत्रको एकिकृत संरक्षण तथा व्यवस्थापन गरिने छ ।

- ✘ जलवायु परिवर्तनबाट पारिस्थितिकीय प्रणाली स्थानीय जनता र जिविकोपार्जनमा पर्न सक्ने नकारात्मक प्रभावलाई न्युनिकरण गर्न अनुकूलनका कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- ✘ ब्याबसायिक जडिबुटी खेति संरक्षण तथा प्रशोधन गर्न नीति लिइनेछ ।
- ✘ स्वच्छ तथा स्वस्थ वातावरण र वन्यजन्तुको संरक्षण व्यवस्थापन सम्बन्धी ऐन कानून तथा नीति नियम बनाई कार्यक्रम तर्जुमा गरिनेछ ।
- ✘ बृक्षारोपण तथा हरियाली र हरित क्षेत्रको प्रवर्द्धन गरिने छ ।
- ✘ पानीका मुहान तथा नदीनालाहरुको संरक्षण तथा व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- ✘ सार्वजनिक उद्यान पार्कको निर्माणका लागि पहल गरिनेछ ।
- ✘ सार्वजनिक तथा सरकारी बनक्षेत्रमा ओखर लगायत आरु (गल्ले आरु) खेतिलाई वढवा दिईने छ ।
- ✘ सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिलाई समन्वय तथा नियमन गरिनेछ ।

उद्योग तथा सहकारीसम्बन्धी नीति:

- ✘ लघु उद्यम र उद्यमीलाई प्रोत्साहन गरिने छ ।
- ✘ सहकारीको व्यवसायिक र संस्थागत विकास गर्ने नीति लिइने छ । साथै अनलाइन प्रणालीमा आबद्ध गराइनेछ ।
- ✘ साना र सिमान्त कृषकलाई समूह सहकारीमा आबद्ध गराई वस्तु उत्पादन वृद्धि गर्ने कार्यक्रमलाई जोड दिइनेछ ।
- ✘ सहकारीता मार्फत उपभोक्ता पसल उत्पादन तथा बजारीकरणका लागि सहकारी संस्थाहरुको विकास, प्रवर्द्धनमा अनुदानको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिईने छ ।

शिक्षा तथा खेलकुद सम्बन्धी नीति:

- ✘ MBBS, BE, BSc.(Hons).Ag प्राविधिक धारको सबै स्नातक तहवा सो भन्दा माथिल्लो शिक्षा हासिल गर्ने पातारासी निवासी सामुदायिक विद्यालयका विद्यार्थीहरुलाई विशेष छात्रवृत्तीको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ✘ ब्याबसायिक शिक्षा व्यवस्थापनमा आधारित कार्यक्रम तथा विकासका गतिविधिहरु सञ्चालन गर्न तथा यस क्षेत्रका जनताको गरिवी न्युनिकरण गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ ।
- ✘ गुणस्तरीय शिक्षा र स्वास्थ्य सेवाको भरपर्दो व्यवस्था मिलाईने छ ।

- ✘ शिक्षा क्षेत्रमा देखिएको विकृति, विसंगतिलाई निरूत्साहित गर्न पारित शिक्षा ऐनलाई अध्यावधिक गरी नियमावली कार्यविधि तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ ।
- ✘ विद्याय संचालन पठनपाठनको प्रविधि अनुकूल व्यवस्था मिलाईने छ ।
- ✘ सरकारी तथा गैर सरकारी संघ संस्थाहरूको सहकार्य र समन्वयमा विद्यालय बाहिर रहेका विद्यालय उमेरका बालबालिकाहरूको पहिचान गरी उनीहरूलाई औपचारिक शिक्षाको मूल प्रवाहमा समेट्न विभिन्न खालका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- ✘ अनुमति प्रदान गरिएका विद्यालयहरूमा आवश्यक दरबन्दी प्रदान गर्न पहल गरिनेछ । शिक्षकहरूलाई प्रचलित ऐन, नियमाली तथा कार्यविधिको परिधिभित्र रहि प्रतिकूल असर नपर्ने गरी पातारासी गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका विद्यालयहरूबाट आवश्यकता अनुसार विभिन्न विद्यालयहरूमा कामकाजमा खटाईनेछ ।
- ✘ यस पातारासी गाउँपालिका अन्तर्गतका विद्यालयहरूलाई गाउँपालिका स्तरीय खेलकुद तथा अतिरिक्त क्रियाकलाप संचालन गर्न गराउन प्राथमिकता तथा प्रोत्साहन दिईने छ ।
- ✘ विद्यालयहरूमा बालमैत्री, तथा समावेशी पूर्वाधार निर्माण गर्न पहल गरिनेछ ।
- ✘ शैक्षिक गुणस्तर विकासको लागि दिँइदै आएको शैक्षिक अनुदान कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईएको छ ।
- ✘ बदलिँदो परिवेश अनुरूपको शिक्षा प्रणालीलाई आधारभुत तहबाटै सुनिश्चित गरिनेछ ।
- ✘ खेलकुद क्षेत्रको विकास, खेलाडिहरूको सम्मान र प्रोत्साहन गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइने ।
- ✘ गुणस्तरीय शिक्षा विकासका लागि शिक्षक विद्यार्थी अनुपातको आधारमा विद्यालय मर्ज तथा दरबन्दी मिलान गरिनेछ ।
- ✘ विद्यालयको समग्र शैक्षिक अवस्था विश्लेषण गर्न सूचक सहितको चौमासिक प्रतिवेदन गाउँकार्यपालिकाको कार्यालयमा पेश गर्ने पर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।
- ✘ स्थानीय तहको कक्षा १ को पाठ्यक्रममा आधारित TwoD/ThreeD/Animater Digital पाठ्यक्रम सामग्री निर्माण तथा खरिद गरिनेछ ।
- ✘ एक टोल एक बालविकास केन्द्रको स्थापना गरी न्युन एवं मध्यम आय भएका परिवार वा बालबालिकाको प्राथमिक शिक्षालाय सहज बनाउन आवश्यक ब्यवस्था मिलाइनेछ ।
- ✘ समग्र विद्यालयको गुणस्तर सुधारका लागि गाउँपालिका र प्रधानाध्यापकसँग कार्य सम्पादन सम्झौता गरी प्रधानाध्यापक र विद्यालयको कार्यसम्पादनको मूल्याङ्कन

गरिनेछ । साथै प्रधानाध्यापक र विद्यालयका विषयगत शिक्षकसँग समेत कार्यसम्पादन सम्झौता गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ र उत्कृष्ट नतिजा हासिल गर्ने विद्यालयलाई उचित प्रोत्साहनको व्यवस्था गरिनेछ ।

✘ जनतासँग अध्यक्ष कार्यक्रम मार्फत गरीब र विपन्न परिवारका बालबालिकालाई शैक्षिक सामग्री तथा पोशाक वितरण गरिनेछ ।

✘ कक्षा ५ र ८ को परीक्षालाई पालिका स्तरीय रूपमा सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाउँदै ५ र ८ का माध्यामिक तहको परीक्षामा उत्कृष्ट अङ्क ल्याउने छात्र छात्राहरूलाई पुरस्कारको व्यवस्था मिलाइनेछ ।

विज्ञान तथा सूचना प्रविधि सम्बन्धी नीति:

✘ गाउँपालिकाको संचालनमा रहेको वेबसाइटलाई अध्यावधिक गरी प्रत्येक वडाहरूमा समेत इन्टरनेट सेवा संचालनमा ल्याइएको र यसको गुणस्तरमा वृद्धि गर्दै लगिनेछ ।

✘ विकास निर्माणका सम्पूर्ण गतिविधिहरूलाई रेडियो तथा पत्रपत्रिका मार्फत व्यापक प्रचार प्रसार एवं जानकारी गराइनेछ ।

✘ पातारासी गाउँपालिकाको सूचना प्रविधि सम्बन्धि सम्पूर्ण कार्य सुचारु गराउन एक सूचना अधिकृत को व्यवस्थापन गराइनेछ ।

✘ टेलीभिजन, टेलीफोन तथा इन्टरनेट सेवाको पहुँच र गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि आवश्यक पूर्वाधार निर्माण गर्न नेपाल टेलिकम तथा अन्य इन्टरनेट सेवा प्रदायक कम्पनीहरू र टेलीभिजन लगायतका संचारमाध्यम हरूसँग विशेष पहल गरिने छ

✘ अधिलेख व्यवस्थापनतर्फ नविनतम प्रविधिको प्रयोग गरिनेछ ।

✘ सरकारी तथा गैर सरकारी संस्थाहरूको नीति , कार्यक्रम लगायतका विषयमा सुधार ल्याउन सूचना तथा अधिलेख केन्द्रलाई सुदृढीकरण गरिने छ ।

✘ विभिन्न सफ्टवेयरहरू जस्तै: नगदि तथा व्यावसाय कर व्यवस्थापन प्रणाली , कर्मचारी व्यवस्थापन प्रणाली , विद्युतीय हाँजिरी , जिन्सी व्यवस्थापन प्रणाली , दर्ताचलानी ई-कार्यपालिका, योजना व्यवस्थापन प्रणाली जस्ता विद्युतीय Software हरूलाई आगामी दिनहरूमा क्रमशः निर्माण गरी प्रयोगमा ल्याइनेछ ।

✘ आगामी दिनहरूमा क्रमशः यस पालिकालाई e-Governanceको रूपमा विकसित गरि पूर्ण Paper Less बनाउन आवश्यक प्रक्रिया अघिबढाइनेछ ।

स्वास्थ्य तथा जन संख्या सम्बन्धी नीति:

- ✘ निशुल्क स्वास्थ्य शिविर कार्यक्रमको व्यवस्था गरिनेछ ।
- ✘ जनतामा गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवाहरूको प्रत्याभूत गर्न यस गाउँपालिकामा रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा आवश्यक पर्ने जनशक्ति व्यवस्थापन र परिचालन का साथै सामाग्रीको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- ✘ यस पातारासी गाउँपालिकामा रहेका महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका तथा स्वास्थ्यकर्मीहरूको क्षमता विकास सम्बन्धी आवश्यक तालिमको प्रवन्ध मिलाइनेछ ।
- ✘ स्वास्थ्य क्षेत्रमा लगानी गर्न चाहने नीजि क्षेत्रलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- ✘ यस गाउँपालिका भित्र रहेका सबै स्वास्थ्य चौकीहरूको व्यवस्थापन तथा उक्त वडाहरूमा स्वास्थ्य चौकी निर्माणका लागि पहल गर्ने र आवश्यक क्षेत्रमा गाउँघर क्लिनिक र खोप क्लिनिक स्थापना गरिनेछ । सम्पूर्ण स्वास्थ्य चौकीहरूमा प्रसुति सेवालाई गुणस्तरीय सेवा विस्तार गरिनेछ ।
- ✘ यस पालिका अन्तर्गत रहेका सबै स्वास्थ्य संस्थाहरूमा कार्यरत जनशक्तिको पुनः ○ and M गरि दरबन्दीमा रहेका कर्मचारीलाई अन्यत्र काजमा राख्ने नीतिलाई निरुत्साहित गरिने छ ।
- ✘ यस गाउँपालिकामा रहेका प्रसुति गृह हरूमा जन्मिएका बालबालिकाहरूलाई प्रोत्साहन स्वरूप प्रदान गर्दै आएको बाल अनुदान कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिएको छुं ।
- ✘ मातृ शिशु मृत्युदर घटाउन स्वास्थ्य संस्थामा प्रसुती गराउन जाँदाको एकतर्फि निशुल्क एम्बुलेन्स सेवालाई निरन्तरता दिइएको छ ।
- ✘ आवश्यक औषधि र स्वास्थ्य सामाग्रीको व्यवस्थापन गरिने छ ।
- ✘ १५ सैयाको अस्पताल निर्माणको लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- ✘ जेष्ठ नागरिक अपाङ्ग तथा असक्त र विपन्न नागरिकहरूको घरघरमा स्वास्थ्य परीक्षको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- ✘ आमासँग स्वास्थ्य कार्यक्रम अन्तर्गत मातृशिशु सेवा सरसफाइ तथा पोषण कार्यक्रमलाई एकिकृत गरी प्रभावकारी बनाउन मेरी आमा स्वास्थ्य आमा कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- ✘ पालिका भित्रका आर्थिक रूपले विपन्न असहाय जेष्ठ नागरिकहरूलाई निशुल्क एम्बुलेन्स सेवाको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- ✘ विधालयका बालबालिको स्वास्थ्य स्थिति लाई मध्यनजर गर्दै दिवा खाजाको रूपमा रैथाने बालिका परिकारलाई बढी प्राथमिकता दिने नीति लिइनेछ ।

महिला बालबालिका तथा सामाजिक समावेसीकरण सम्बन्धी नीति:

- ✘ लैङ्गिक समानता, महिला सशक्तिकरण, लैंगिक मूल प्रवाहिकरण र महिला सहभागिता वृद्धि गर्ने नीतिलाई विशेष प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- ✘ महिला, युवा, अपाङ्ग तथा बाल अधिकारको सुनिश्चिताका लागि सरकारी, गैर सरकारी र निजी क्षेत्रका सबै सरोकारवालासँग सहकार्य गरिनेछ ।
- ✘ लक्षितवर्गको क्षमताविकासका लागि आवश्यक कार्यक्रम तथा योजना बनाई कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- ✘ आपत्कालिन महिला बाल बालिका उद्धारकोषको स्थापना गरिनेछ र आपत्कालिन आश्रय सहितको महिला सेवा केन्द्र सञ्चालनमा ल्याइनेछ ।
- ✘ महिला तथा बाल बालिकामाथि हुने विभिन्न प्रकारको घरेलु हिंसाको निवारण गरिनेछ । बाल श्रम शोषण र बाल विवाहलाई पूर्ण रूपमा निरुत्साहित गर्दै साविकमा सञ्चालित बालमैत्री सुशासनको अवधारणालाई कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
- ✘ महिला तथा बाल बालिकाहरूको लागि आर्थिक तथा सामाजिक लगायत अन्य शसक्तिकरण र क्षमता विकास सम्बन्धी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- ✘ सार्वजनिक संरचनाहरू पूर्ण अपाङ्ग मैत्री बनाईने नीति लिइने छ ।
- ✘ महिला बाल बालिका तथा अपाङ्गहरूका लागि गाउँपालिकामा सहायता कक्ष स्थापना गरिनेछ ।
- ✘ बालमैत्री स्थानीय शासन स्थापनाका लागि बालमैत्री पालिका घोषणा गरिनेछ ।

रोजगार सम्बन्धी नीति:

- ✘ रोजगार कार्यक्रमलाई कृषि, उद्यम सँग जोडेर सञ्चालन गरिने छ ।
- ✘ युवा रोजगार कार्यक्रमलाई प्रोत्साहन गरिने छ ।
- ✘ रोजगार र स्वरोजगार कार्यक्रमलाई प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- ✘ स्थानीय स्तरको रोजगार रणनीति तर्जमा गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- ✘ रोजगार स्थल सुरक्षा सामाग्रीको व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- ✘ वैदेशिक रोजगार बोर्डबाट प्रदान गरिने सेवाहरूका लागि आवश्यक समन्वय र सहकार्य गरिनेछ ।
- ✘ प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी तुल्याउन आवश्यक साझेदारी रकमको व्यवस्था मिलाईनेछ ।

सरकारी तथा गैर सरकारी संघ संस्था सम्बन्धी नीति:

- ✘ यसगाउँपालिकाक्षेत्रमा आफ्नो कार्यक्षेत्र बनाएका गैर सरकारी संघ संस्थाहरूलाई कार्यक्रम सञ्चालन गर्न उक्त संघ संस्थाहरूको कार्यक्रम , बजेट, समय तालिका , कार्यक्रमको औचित्य, प्रभाव, असर, लाभान्वित क्षेत्र समेतको विश्लेषण र मूल्याङ्कन गरेर मात्र राय सहित स्वीकृति दिईनेछ ।
- ✘ गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयले प्रस्तावित कार्यक्रमको क्षेत्र परिवर्तन गर्न सक्नेछ र गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयमा एक गैर सरकारी संघ संस्था अनुगमन ईकाई गठन गरी अनुगमन कार्यलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।

✘

पूर्वाधार क्षेत्र सम्बन्धी नीति :

- ✘ सडक गुरू योजना कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ ।
- ✘ सडकको आकृतिविग्रने गरी मावननिर्मित समस्या खडा गर्ने कार्य पूर्ण रुपमा निरुत्साहित गर्न विनियम, कार्यविधि र निर्देशिका बनाई लागु गरिनेछ साथै नक्सापास गर्ने कार्यको थालनी गरिने छ ।
- ✘ वडास्तरका सडक तथा गोरेटो बाटाहरूलाई सम्भाव्यता अध्ययन पछि मात्र योजना छनौट गरी बजेट विनियोजन गरिनेछ ।
- ✘ शुद्ध खानेपानी व्यवस्थापन कालागिसहि मुल छनौट गरी बृहत खानेपानी परियोजना आवश्यकता अनुसार लागु गरिनेछ ।
- ✘ गाउँपालिकालाई पूर्ण सरसफाई गाउँपालिका घोषणा गर्नको लागि आवश्यक सुचकांक अध्ययन गरी पूर्ण रुपमा कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
- ✘ गाउँपालिकाभरिका अतिरिक्त जग्गाहरू पूर्ण गाउँपालिकाको मातहतमा ल्याई उपयोगन भएका सार्वजनिक जग्गाहरूको सम्भाव्यता अध्ययन गरी सोही अनुरूप योजना छनौट गरी आय आर्जनमा टेवा पुरयाउने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- ✘ मान्धारा, न्यौरिघाट लगायतका जग्गा नापि हुन छुट भएका जग्गाहरूको पहिचान गरि जग्गा नापी व्यवस्थित गर्न पहल गरिनेछ ।
- ✘ पातारासी गाउँपालिकामा रहेका ग्रामीण सडक सञ्जाल , पुल पुलेसामा पर्ने व्यक्तिगत जग्गाहरूको लगत संकलन गरी कित्ताकाट गराउने नीति तर्जुमा र कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- ✘ पूर्वाधार सम्बन्धि विकास निर्माण कार्यमा जनताको अपनत्व बृद्धी गर्न जन सहभागिता जुटाउने गरि योजना सञ्चालन गरिनेछ ।

✘ ठूला आयोजनाहरू गाउँपालिकाको स्रोतबाट सम्पन्न गर्न नसिकने भएको हुँदा संघीय सरकार तथा कर्णाली प्रदेश सरकारबाट मध्यमकालिन योजनाको रूपमा सञ्चालन गर्न पहल गरिनेछ ।

✘ ६ र ७ वडामा भवन निर्माण कार्यलाई आगाडी बढाइनेछ ।

विद्युत तथा उर्जा सम्बन्धी नीति:

✘ सम्भाव्यता अध्ययनभई निर्माणका चरणमार्हेका विद्युत आयोजनालाई प्रोत्साहित गरि राष्ट्रिय विद्युत प्रणालीमा समायोजन गर्न पहल गरिनेछ ।

✘ उज्यालो पातारसी कार्यक्रम घोषणा गरिनेछ ।

✘ पालकामात्र नभएर जिल्लाकै गौरबको चुकेनी जलविद्युत आयोजना निर्धारित समयमा नै सम्पन्न गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।

✘ ठूलो जलविद्युत आयोजना कार्यान्वयनमा आउनु अगाडिसाना जलविद्युत आयोजनाहरूलाई मर्मत संभार गरी सहज विद्युत आपूर्ति गरिनेछ ।

✘ विद्युत खपतको लागि विभिन्न साना तथा घरेलु उद्योग स्थापनामा गरिनुका साथै विद्युतिय उपकरणको प्रयोगमा प्रोत्साहन गरिनेछ ।

✘ वैकल्पिक उर्जा कार्यक्रमलाई लक्षित क्षेत्र र वर्ग सम्म पुर्याईने छ ।

संगठन संरचना, दरबन्दी र कार्यविवरण तथा सुशासन र सेवा प्रवाह सम्बन्धी नीति:

✘ गाउँपालिकास्थित सार्वजनिक निकायबाट सम्पादन हुने सेवा प्रवाह तथा कामकारवाहीको उचित मूल्याङ्कन गरी पुरस्कार र दण्ड (Reward and punishment) को व्यवस्था गरिनेछ ।

✘ एकिकृत घुम्ती सेवा शिविर सञ्चालन गरिनेछ ।

✘ सार्वजनिक सुनुवाई तथा समिक्षा निर्धारित समयमा सम्पन्न गरिनेछ ।

✘ गाउँकार्यपालिका र वडा कार्यालयहरूको दरबन्दी संघीय सरकार र प्रदेश

सरकारसँग संगठन र विकास (Organization and Management) सम्बन्धी आवश्यक समन्वय, परामर्श र साझेदारी गरी सोही अनुरूप पदपूर्ति, समायोजन, दरबन्दी सिर्जना, सरुवा, बढुवा तथा वृत्ति विकास प्रणाली (Career Development System) लाई व्यवस्थित गरिनेछ ।

✘ साविक स्थानीय निकायबाट समायोजन भएका कर्मचारीहरूको वृत्ति विकास सेवा सुविधाका लागि कार्यविधि तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिने छ ।

क्षमता विकास सम्बन्धी नीति:

- ✘ गाउँपालिकाको क्षमता वृद्धि लगायतको कार्य प्रभावकारी गर्न , सेवा प्रवाह , कर्मचारी व्यवस्थापन लगायतका विषयलाई प्रभावकारी बनाउन आन्तरिक श्रोत वृद्धि गर्न कर प्रणाली (Tax System) लाई फराकिलो तथा प्रभावकारी गरिनेछ ।
- ✘ पातारासीगाउँपालिकामातहतकाकर्मचारीप्रशासनसम्बन्धिविनिमय,निर्देशिका तथा कार्यविधिहरू तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ ।
- ✘ विद्युतीयशासनप्रणाली(E- governance System)मार्फत पातारासी गाउँपालिका क्षेत्रका सबै सरकारी तथा गैरसरकारी काम कारवाहिहरूमा प्रभावकारिता ल्याउन कर्मचारीहरूको क्षमता विकास जस्ता कार्यक्रमहरू संचालन कार्यलाई अवलम्बन गरिनेछ ।
- ✘ क्षमता विकास योजना (Capacity Development Plan) अनुसार क्षमता विकासका कार्यक्रमहरू अवलम्बन गरिनेछ ।
- ✘ पातारासी गाउँपालिका द्वारा पारित ऐन नियम तथा पार्श्वचित्र (Profile) आवश्यक परिमार्जन सहित ल्याईनेछ र आवश्यक नियमावलि मापदण्ड र कार्यविधि स्वीकृत गरिनेछ ।

अन्त्यमा पातारासिको विकासमा योगदान गर्ने राजनीतिक दल , राष्ट्रसेवक श्रमिक , निजि सहकारी र सामुदायिक क्षेत्र, दातृनिकाय, नागरिक समाज, संचार जगत लगायत सम्पूर्ण दिदि बहिनि तथा दाजु भाई लाई धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु । पातारासीको अविच्छिन्न विकासमा सदैव सहकार्य,समन्वय र सहयोग गर्ने नेपाल सरकार तथा कर्णाली प्रदेश सरकारहरूलाई बिशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

धन्यवाद!!!

पूर्णसिंग बोहोरा
गाउँपालिका अध्यक्ष